

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs I. Vtrum anima Christi comprehenderit Verbum, siue diuinam
essentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

articulis; quaestionem autem qualis, vel quomodo est, in ultimo articulo; circa primam vero quaestionem tractat primo quid est scientia Christi beate in ordine ad eius obiectum principale, quod est essentia diuina, in primo articulo; Deinde in ordine ad obiectum secundarium in aliis duobus sequentibus articulis, & prius considerando obiectum quo ad substantiam, siue quo ad res visas in secundo articulo; posterius autem quo ad accidens, quod est infinitas, in tertio articulo; demum in ultimo articulo tractat quaestionem qualis sit haec scientia quaerens, Vtrum anima Christi videat Verbum seu diuinam essentiam clarius qualibet alia creatura. Vel dicas in tribus primis articulis agi de scientia beata animae Christi ex parte obiecti, in ultimo autem ex parte potentiae, siue luminis quod se tenet ex parte potentiae.

ARTICVLVS I.

Vtrum anima Christi comprehenderit Verbum, siue diuinam essentiam.

3. dist. 14. a. 2. q. 1. Et 2. Et veri. qu. 20. a. 4. Et 5. c. Et quol. 3. q. 2. art. 1. c. Et opus. 3. c. 2. 23. Et 1. Tim. 6. le. thio 3. col. 2. lib. 3. de sum. bon. c. 3. cap. 6.

AD primū sic proceditur. Videtur, quod anima Christi comprehenderit, & comprehendat Verbum, siue diuinam essentiam. Dicit enim Isidorus, quod Trinitas sibi soli nota est, & homini assumpto. Igitur homo assumptus communicat cum sancta Trinitate in illa notitia sui, quae est sancta Trinitati propria. Huiusmodi autem est notitia comprehensionis. Ergo anima Christi comprehendit diuinam essentiam.

Præterea, Magus est vniri Deo secundum esse personale, quam secundum visionem, sed sicut Damas. dicit in 3. lib. tota diuinitas in vna personarum est vnica humane naturae in Christo. Multo ergo magis tota natura diuina videtur ab anima Christi: & ita videtur, quod anima Christi comprehendat diuinam essentiam.

cap. 13.

Præterea, illud, quod conuenit filio Dei per naturam, conuenit filio hominis per gratiam: vt August. dicit in primo de Trinit. Sed comprehendere diuinam essentiam, competit filio Dei per naturam. Ergo filio hominis competit per gratiam. Et ita videtur, quod anima Christi per gratiam Verbum comprehendat.

q. 14. to. 4.

Sed contra est, quod Augustinus dicit in lib. 83. Quod se comprehendit, finitum est sibi. Sed essentia diuina non est finita in comparatione ad animam Christi, cum in infinitum eam excedat. Ergo anima Christi non comprehendit Verbum.

q. 2. art. 1. Et q. 6. art. 6.

Respondetur dicendum, quod sicut ex supra dictis patet sic facta est vnio naturarum in persona Christi, quod tamen proprietates vtriusque naturae inconfusa permanserit, ita scilicet quod increatum manserit increatum & creatum manserit infra limites creaturae: sicut Damas. dicit in tertio lib. Est autem impossibile, quod aliqua creatura comprehendat diuinam essentiam (sicut in prima parte ostensum est) eo quod infinitum non comprehenditur à finito. Et ideo dicendum, quod anima Christi nullo modo comprehendit diuinam essentiam.

cap. 38. D. 366. q. 12. a. 7.

Ad primum ergo dicendum quod homo assumptus conformatur diuina Trinitati in sui cognitione, non ratione comprehensionis, sed ratione cuiusdam excellentissimae cognitionis praeter ceteris creaturis.

Ep. 10. 2.

Ad secundum dicendum, quod nec etiam in vnione, quae est secundum esse personale, natura humana comprehendit Dei verbum siue naturam diuinam. Quae quamuis tota vnita fuerit humane naturae in vna persona Filij, non tamen fuit tota virtus diuinitatis ab humana natura quasi circumscripta. Vnde Augustin. dicit in Epistola ad Volustianum, Scire te volo, non hoc Christianam habere doctrinam, quod ita Deus infusus sit carni, vt curam gubernanda vniuersitatis, vel deseruerit, vel amiserit, vel ad illud corpusculum quasi contrariam, collectamque transfulerit. Et similiter anima Christi totam Dei essentiam videt, non tamen

A eam comprehendit: quia non totaliter eam videt, id est, non ita perfecte, sicut visibilis est: vt in prima parte exposi- tum est.

Ad tertium dicendum, quod verbum illud August. est intelligendum de gratia vnionis, secundum quam omnia, quae dicuntur de filio Dei secundum diuinam naturam, dicuntur de filio hominis, propter identitatem suppositi. Et secundum hoc vere potest dici, quod filius hominis est comprehensor diuinae essentiae: non quidem secundum animam, sed secundum diuinam naturam. Per quem etiam modum potest dici, quod filius hominis est creator.

Sensus quesiti.

QUID SIT intellectu aliquid comprehendere, & in quo posita sit ratio comprehensionis essentiae Dei, declarauimus in 1. p. q. 12. art. 7. & explicat late Suarez hic dist. 36. sect. 2. §. Sed interrogo. Nomen autem Verbi hic sumitur essentialiter, de qua significatione scripsimus in eadem 1. par. q. 34. art. 1. Contr. 2.

Forma Textus.

CONCL. est: Anima Christi nullo modo comprehendit diuinam essentiam; Probatur: Impossibile est, quod aliqua creatura comprehendat diuinam essentiam; ergo. Antecedens probatur: quia infinitum non comprehenditur à finito. Consequentia vero probatur: Quia sic facta est vnio naturarum in Christo, vt tamen proprietates vtriusque naturae inconfusa permanserit, ita scilicet vt increatum manserit increatum, & creatum manserit infra limites creaturae, vt ait Damas. cenus.

Expositio Textus.

CONCLVS. S. D. esse fidei dogma docent Sotus in 4. sent. dist. 49. q. 3. art. 1. Medina & Aluarez super hoc art. & Suarez dist. 36. sect. 1. quod probat ex diuinis scripturis, Patribus & Conciliis, & ante eum Bann. & Val. 1. part. q. 12. art. 7. à quibus dissentit Valq. quia comprehensionis nomen accipit in alio sensu; quem in allegato art. 7. falsum esse probauimus.

Aduerte praeterea dictum Isidori citatum à D. Th. in primo argumento non esse desumptum ex lib. 1. de summo bono cap. 3. ibi namque est alia verborum forma longe diuersa; sed habentur illa verba formaliter in cap. 42. eiusdem authoris in Exodum. Ex quo patet vanum esse laborem, & incautum centuram Suar. circa responsonem S. D. ad primum, & circa sensum verborum Isid. vt etiam hic annotauit Aluarez.

ARTICVLVS II.

Vtrum anima Christi in Verbo cognouerit omnia.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod anima Christi in Verbo non cognoscat omnia. Dicitur enim Marci 13. De die autem illa nemo scit, neque Angeli in caelo, neque Filius nisi Pater. Non ergo omnia scit in Verbo.

Præterea, Quanto aliquis perfectius cognoscit aliquid principium tanto plura in illo principio cognoscit. Sed Deus perfectius videt essentiam suam, quam anima Christi. Ergo plura cognoscit in Verbo, quam anima Christi. Non ergo anima Christi in Verbo cognoscit omnia.

Præterea, Quantitas scientiae attenditur secundum quantitatem scibilium. Si ergo anima Christi sciret in Verbo omnia, quae sunt Verbum, sequeretur, quod scientia animae Christi equaretur scientiae diuinae, creatum videlicet increato: quod est impossibile.

Sed contra est, quod super illud Apoc. 5. Dignus est agnus, qui occisus est, accipere diuinitatem, & sapientiam, Gloss. dicit, id est, omnium cognitionem.

Respon-